

Velkasuhde

Jaakko Väisänen

Joensuun normaalikoulu

Kuka myöntää?

- Kuka tahansa voi sopia keskenään velasta
- Pankeista pankkilainaa
- Rahoitusyhtiöiltä luottosopimuksella
- Erilaisilla luottokorteilla kulutusluottoja
- Pikaluottoyhtiöiltä kännykkälainoja
- Panttilainaamosta rahaa esinepanttia vastaan

Millaisia velkasuhteita on olemassa?

- Velkakirja tai luottosopimus
- kertaluotto
- limiittiluotto – luotollinen tili tai korttiluotto
- Kulutusluotot – keino hyödykkeiden markkinoinnissa

Miten velkasuhde solmitaan?

- velkoja ja velallinen – sopimusvapaus
 - sopimus voi olla pätemätön, jos
 - kyseessä on kiskonta tai kiristys
 - sopimukseen sisältyy kohtuuton ehto – ehtoa voidaan sovitella
- velallisia ja velkojia voi useampia – velalliset vastaavat pääsääntöisesti velan maksusta yhteisvastuullisesti
- velasta voidaan sopia kirjallisesti tai suullisesti

Mitä velkakirjasta käytävä ilmi?

- Velan määrä
- Korko ja viivästyskorko - ovat sopimuksenvaraisia.
 - Muussa tapauksessa velka on koroton
- Korko voi olla:
 - kiinteä
 - vaihtuva - korkomarginaali – määritellään yksilöllisesti
- Kulutusluotoissa on ilmoitettava todellinen vuosikorko
- Velan takaisinmaksuaikataulu

Milloin velkasuhde lakkaa?

- velka maksetaan erääntyessä tai ennenaikaisesti
- velka vanhenee – vanhenee 3 vuoden kuluttua erääntymisestä – vanhentuminen voidaan estää katkaisulla
- velka kuitataan
- velka annetaan anteeksi joko kokonaan tai osittain

Milloin vakuudenantajan vastuu velasta päättyy?

- päävelka maksetaan tai annetaan anteeksi
- ellei takaaja anna suostumustaan päävelassa tehdyille muutoksille, muutos ei sido
- vakuussitoumus päättyy, mikäli se on sovittu määräaikaiseksi. Panttaus ei vanhene
- päävelallinen hakee velkajärjestelyä tai yrityssaneerausta – velallinen vapautuu vastuistaan, mutta takaaja ei

Mitä vakuuksia velallinen voi käyttää?

- Yleisvakuus
- Esinevakuus
 - pantti – omaisuutta velan vastineeksi
 - kiinnitys – omaisuus pääsääntöisesti velallisella
- Henkilövakuus
 - takaus
 - solidaarinen vastuu – takaaja(t) sitoutuvat maksamaan velan velallisen puolesta
 - yhteisvastuullinen tai ositettu vastuu
 - takautumisoikeus = velan maksaneella takaajalla oikeus periä muilta osuudet jälkikäteen
 - omavelkainen takaus
 - toissijainen takaus

Mitä keinoja velallisella on saada helpotusta velan takaisinmaksuun?

- Yrittää sopia maksuaikataulun muuttamisesta
 - talous- ja velkaneuvojat auttavat
- Vedota sosiaaliseen suoritusesteeseen
 - velan maksu on viivästynyt sairauden, työttömyyden tai vastaavan velallisesta riippumattoman syyn vuoksi.
- Hakea velkajärjestelyä käräjäoikeudelta.
 - Siinä velkojen maksaminen järjestetään velallisen maksukyvyn mukaan.
 - Tarkoitus on, että velalliselle jää velkojen maksun jälkeen tietty lailla vahvistettu määrä varoja elämiseen ja asumiseen.

Mitä keinoja on periä laillisesti erääntynyt saatava?

- Joihinkin julkisyhteisön saataviin, kuten sakkoihin ja veroihin ei sovelleta perintälakia lainkaan
- Jos kyse on julkisyhteisön yksityisoikeudellisesta saatavasta, esimerkiksi kirjastomaksusta, ne voidaan viedä tuomioistuimen käsittelyyn
- Lukuisat valtion tai kunnan saatavat ovat suoraan ulosottokelpoisia.
- Lakisääteisten pakollisten vakuutusten vakuutusmaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia.

Mitä keinoja on periä laillisesti erääntynyt saatava?

- Velkoja lähettää velalliselle kirjallisen maksukehotuksen,
- Velkoja tai toimeksisaaja lähettää velalliselle kirjallisen maksuvaatimuksen
 - velan lisäksi velalliselta voidaan periä kohtuulliset perintäkulut
 - velallisen ei tarvitse maksaa perintäkuluja, mikäli perintä on hoidettu lainvastaisesti.
- Jos velallinen ei maksa luottokorttivelkoja, luotonantaja voi ottaa kortin pois.

Milloin maksamaton velka voidaan viedä tuomioistuimeen?

- Jos velallinen ei maksa velkaa perintätoimista huolimatta, velkoja voi viedä asian käräjäoikeuteen
- Jos laskun tai velan perimiseen ei liity mitään epäselvää, tuomioistuin antaa tuomion. Muussa tapauksessa edetään riita-asiasta annetun oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti
- Tuomion jälkeen velkoja tekee ulosottohakemuksen, jonka perusteena on tuomioistuimen tuomio. Hakemuksen perusteella ulosottoviranomaiset ryhtyvät perimään velkaa

Mitä keinoja ulosottomiehillä on?

- Maksukehotus
- Maksusuunnitelma
- Ulosmittaus - ulosmittauksessa on tietty järjestys.
 - Irtain omaisuus - suojaomaisuuden ylittävä tulo
 - Kiinteän omaisuuden rahaksimuutto pakkohuutokaupassa
 - Viimeisenä muutetaan rahaksi omaisuus, jota velallinen tarvitsee elinkeinossaan tai muutoin tarvitsee eniten.

Entä jos velallinen on varaton?

- Ellei velallisella ole riittävästi varoja velan maksuun, ulosottomies toteaa velallisen varattomaksi.
- Ulosottohakemus palautetaan velkojalle ja ulosottovarattomuus kirjataan velallisen luottotietoihin.

Milloin ulosottoperuste vanhenee?

- Ulosottoperuste vanhenee, kun ulosoton määräaika ja sen päälle kaksi vuotta on kulunut.
- Yleensä määräaika on 15 vuotta.
- Määräaika on 20 vuotta vain, jos velkoja on yksityinen henkilö tai jos korvaussaatava perustuu rikokseen, josta velallinen on tuomittu vankeuteen tai yhdyskuntapalveluun.

Mikä on takaajan asema?

- Ellei perintäkään tuota tulosta, voi takaaja joutua maksamaan saatavan.
- Omavelkainen takaus:
 - velkoja voi velan eräntymispäivänä vaatia suoritusta suoraan takaajalta.
 - velkaa voidaan velkojan harkinnan mukaan hakea joko päävelalliselta tai takaajalta tai molemmilta samanaikaisesti.
- Toissijainen takaus:
 - Vasta kun velkaa on haettu päävelalliselta ja hänet on todettu maksukyvyttömäksi, voidaan saatavaa hakea takaajalta.